

Scenariusz debaty

Akcja-depolaryzacja. Jak to zrobić w szkole?

Każdy, kto ma choćby śladowe pojęcie o polityce, wie, że świat dorosłych coraz bardziej przypomina dwa walczące ze sobą obozy światopoglądowe. Czy podział na prawo i lewo jest nieunikniony? Aby uniknąć przyszłej eskalacji tego zjawiska, trzeba wychować pokolenie, które będzie umiało z nim konstruktywnie pracować.

Potrzebne materiały

- flamastry/markery
- duże arkusze papieru (obrus papierowy)
- projektor
- nagłośnienie/mikrofony (jeśli potrzebne)
- stoliki, przy każdym kilka krzeseł

Przed rozpoczęciem debaty

Przygotuj salę: w zależności od liczebności oddziału ustawcie od trzech do pięciu stolików z odpowiednią liczbą krzeseł (przy każdym stoliku od czterech do sześciu miejsc siedzących). Przykładowo, jeśli masz w klasie 24 osoby, ustawcie cztery stoliki – każdy dla sześciu osób.

Na każdym stoliku rozłóżcie papierowy obrus – może to być papier pakowy, flipchartowy albo sklejone kartki A3. Na każdym stoliku przydadzą się markery lub flamastry.

Jeśli podopieczni jeszcze się nie znają, poproś uczestników i uczestniczki o wypisanie imion: rozdajemy uczestnikom i uczestniczkom naklejki i prosimy o wpisanie na nich imion – możecie użyć taśmy malarskiej lub naklejanych etykiet na koperty. Dzięki temu łatwiej i przyjemniej będzie toczyła się dalsza rozmowa.

Plan debaty

Część wstępna | 15 min

[używajcie prezentacji]

- Powitaj uczestników i uczestniczki.
- Poinformuj, że spotykacie się, by przekazać waszą opinię decydentom przygotowującym zmiany w edukacji. Wzmocnij uczestników podkreślając, że to oni są ekspertami od edukacji, mają aktualną wiedzę i wgląd, jak wygląda szkoła teraz, a także, co jest najbardziej potrzebne młodym ludziom w XXI wieku.

- Przedstaw krótko plan debaty, poinformujcie, że planowana jest przerwa.
- Poinformuj, że wnioski i opinie, które wyrażą uczestniczki i uczestnicy rozmowy zostaną przekazane Instytutowi Badań Edukacyjnych – instytucji odpowiedzialnej za przygotowanie koncepcji zmian w edukacji.
- Zaproponuj zasady dobrej rozmowy – możecie je też zmodyfikować i dostosować do własnych potrzeb. Przykładowe zasady, które możecie wykorzystać w swojej debacie:
 1. Skup się na tym, co ważne.
 2. Dokładaj swoje pomysły do dyskusji.
 3. Mów, co myślisz i czujesz.
 4. Słuchaj, żeby zrozumieć.
 5. Łącz ze sobą pomysły.
 6. Wspólnie nasłuchuj nowych refleksji i głębszych pytań.
 7. Baw się, bazgraj, rysuj – zachęcamy do pisania na obrusie!
 8. Baw się dobrze!

Akcja-antypolaryzacja. Jak to zrobić w szkole? | 70 min

Wstęp: Przedstaw tematy debaty [prezentacja]. Powinno być ich tyle, ile stolików dyskusyjnych. Trzy pierwsze tematy są konieczne do omówienia, ale z piątego lub czwartego i piątego możesz zrezygnować – zostały dodane dla najliczniejszych oddziałów klasowych.

1. **Wspólna sprawa.** Co jest ważne dla nas wszystkich? Spróbujcie wypisać jak najwięcej tematów i wartości, na którym zależy wszystkim Polkom i Polakom, niezależnie od wspieranej przez nich frakcji politycznej.
2. **Skutki dla kraju.** Jakie są według was ogólnopolskie negatywne skutki polaryzacji ideologicznej, czyli trwałego podziału na prawą i lewą stronę sporu? Podzielcie się obserwacjami wypowiedzi i zachowań osób dorosłych w domu i w mediach. Czy przyszłość podzielona na lewo i prawo to dobra przyszłość?
3. **Skutki dla młodzieży.** Czy osoby niedorośle też poddają się polaryzacji światopoglądowej? Dostrzegacie ten podział wokół siebie, w swoim środowisku koleżeńskim? Jakie są jego skutki dla waszego funkcjonowania we wspólnocie uczniowskiej?
4. **Akcja-integracja.** Czy macie pomysły na to, jak zacieśniać więzi rówieśnicze mimo różnic w poglądach? Gdzie i kiedy jest w waszej szkole przestrzeń na naukę dyskusji pełnej szacunku i otwartości?
5. **Granice tolerancji.** Jakich poglądów bezwarunkowo nie powinno się według was akceptować? Wskażcie idee albo opinie, z którymi się zetknęliście, a które wzbudziły wasze obawy. Objaśnijcie, skąd te negatywne emocje.

Przebieg:

- Zaprosz uczestników i uczestniczki do stolików, przy których będą dyskutowali na wymienione wyżej tematy. Dobrze byłoby, gdyby przy każdym stoliku była taka sama liczba osób.

- Poproś, by zgłosił się gospodarz/gospodyni stołu lub aby grupy wyznaczyły osobę, która streszcza to, co powiedziały poprzednie grupy, zachęca do dalszej dyskusji i prezentuje wnioski w części podsumowującej debatę.
- Rozmowa przy stoliku trwa 8 minut, po czym następuje zmiana i wszyscy poza gospodarzem/gospodynią stolika przenoszą się do pozostałych stolików i omawiają inne tematy. **Zaplanuj tyle zmian, by ta część zajęć potrwiała ok. 45 min – potrzeba jeszcze co najmniej 20 minut na podsumowanie.**
- Zachęć uczestników i uczestniczki do zapisywania bądź rysowania swoich pomysłów (na papierowych obrusach lub kartkach „przypisanych” do stolika), aby następne grupy mogły się do nich odwoływać.

Podsumowanie:

- Gospodarze wszystkich stolików lub inne chętne osoby przedstawiają wnioski z prac danego stolika na forum.
- Następnie uczestnicy i uczestniczki wymieniają ogólne wrażenia o debacie.

Zakończenie debaty | 5 min

- Podziękuj uczestnikom i uczestniczkom za udział i zaangażowanie.
- Przypomnij, co dalej będzie się działo z wnioskami [slajd].
- Poinformuj, że krótka relacja z debaty znajdzie się na stronie SOS dla Edukacji.
- Zaproś do organizacji kolejnych debat w następnych miesiącach [slajd z tematami].

Wypełnienie formularza z relacją z debaty

- Wypełnij formularz online z krótką relacją z debaty, uzupełniając kolejne jego pola.
- Dołącz 2-4 zdjęcia z wydarzenia (po uzyskaniu wcześniejszej zgody uczestników na publikację ich wizerunków).